

Täysistunto

Keskiviikko 10.12.2025 klo 14.00—0.03

19. Lakialoite laiksi eduskunnan turvatoimista

Lakialoite LA 22/2025 vp

Toimenpidealoite TPA 86/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 30/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 30/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Peltokangas, valiokunnan puheenjohtaja, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

23.47 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä jälleen ollaan lähellä puoltayötä, mikä on hieno asia, koska parlamentarismiin kuuluu laaja keskustelu, ja täällä me vielä ainakin muutaman hallintovaliokunnan jäsen olemme. Ilmeisesti tämä homma on niin, että tämä on rakkaudesta lajiin.

Esittelen pääpiirteittäin eduskunnan hallintovaliokunnan mietinnön turvatoimilaista. Eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteisessä lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eduskunnan turvatoimista, jolla korvataan nykyinen, vuonna 2008 annettu laki turvatoimista eduskunnassa. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alusta.

Uudella lailla tarkistetaan muun ohella turvatoimilain, alueellista ja henkilöllistä soveltamisalaa, teknistä valvontaa ja voimankäyttövälineitä koskevaa sääntelyä. Lakiehdotuksen kokonaan uudet säännökset liittyvät miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumiseen ja henkilösuojaustehtävään.

Valiokunta tähdentää, että lain nimenomaisena tarkoituksena on suojata eduskunnan toimintaa sekä huolehtia turvallisuuden ja järjestyksen säilymisestä eduskunnassa. Valiokunta pitää tärkeänä, että eduskunnan turvallisuudesta vastaavalla henkilöstöllä on riittävät toimivaltuudet tehtäviensä hoitamiseen sekä asianmukainen koulutus toimivaltuuksien käyttöön. Eduskunta tekee turvallisuusasioissa jatkossakin tiivistä yhteistyötä yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta vastaavan poliisin kanssa.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta pitää välttämättömänä, että eduskunnan turvatoimia koskeva sääntely täydennetään vastaamaan mahdollisimman kattavasti nykyistä turvallisuusympäristöä. Valiokunta toteaa, että eduskunnan toiminta ylimpänä valtioelimenä ja eduskunnassa työskentelevien turvallisuus tulee kyetä kaikissa oloissa varmistamaan.

Hallintovaliokunta käsittelee mietinnössään lakiehdotuksen soveltamisalaa, henkilösuojaustehtävää ja voimankäyttövälineitä koskevaa sääntelyä. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä mietinnöstä ilmenevin vähäisin muutoksin. Valiokunnan keskei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 125/2025 vp

sin muutosehdotus liittyy henkilösuojaustehtävän asiallisen soveltamisalan täsmentämiseen.

Voimassa olevassa turvatoimilaissa ei ole säännöksiä henkilösuojaustehtävästä. Nykyisessä toimintaympäristössä joudutaan perustelujen mukaan aikaisempaa useammin harkitsemaan turvahenkilön määräämistä, suojaamaan kansanedustajan tai eduskunnan vieraan turvallisuutta. Henkilösuojaustehtäviä toteutetaan nykyisin joko yhdessä poliisin kanssa tai ilman poliisiviranomaisen apua.

Turvallisuusjohtaja voi uuden sääntelyn mukaan asettaa henkilösuojaukseen erityisen koulutuksen saaneen turvahenkilön suojaamaan erityistä suojelua tarvitsevan kansanedustajan tai eduskunnan vieraan turvallisuutta. Eduskunnan turvallisuusjohtaja ilmoittaa henkilösuojaustehtävästä poliisille.

Henkilösuojauksen antaminen on aina harkinnanvaraista. Valiokunta painottaa, että henkilösuojaustehtävään voidaan asettaa vain tällaiseen tehtävään erityisen koulutuksen saanut turvahenkilö. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että henkilösuojaustehtävästä ilmoitetaan poliisille mahdollisuuksien mukaan etukäteen ja niin ajoissa, että poliisi voi suunnitella tarvittaessa omat toimenpiteensä tehtävään liittyen. Lisäksi on tärkeää, että kunkin henkilösuojaustehtävän tarkoituksenmukaisin toteuttamistapa harkitaan riskiarvioon perustuen tapauskohtaisesti. Valiokunta kuitenkin toteaa, että tarve henkilösuojaustehtävää määräämiseen voi tulla nopeastikin, eikä virka-avun saaminen poliisilta ole aina mahdollista.

Lakialoitteessa ehdotetaan päivitettäväksi turvahenkilön yleisiä voimankäyttövaltuuksia ja voimankäyttövälineitä koskevan turvatoimilain säännöksiä. Voimankäyttövälineisiin voivat ehdotuksen mukaan kuulua nykyisten välineiden lisäksi etälamautin ja projektiililaukaisin. Henkilösuojaustehtävään määrätyn turvahenkilön voimankäyttövälineisiin voi jatkossa kuulua edellä mainittujen välineiden lisäksi myös ampuma-ase. Valiokunta pitää mietinnössään tärkeänä, että riittävästä voimankäyttökoulutuksesta ja säännöllisestä harjoittelusta huolehditaan. Voimankäyttökoulutukseen on myös varattava riittävät resurssit.

Valiokunta korostaa eduskunnan turvahenkilöstön ja poliisin saumattoman yhteistyön merkitystä eduskunnan turvallisuuden varmistamisessa. Tämä edellyttää toimivaa ja oikea-aikaista tiedonvaihtoa ja yhdenmukaisia johtamis- ja toimintamalleja etenkin tilanteissa, joissa varaudutaan kovimpien voimakeinojen käyttöön.

Arvoisa rouva puhemies! Myös tämä mietintö on yksimielinen. [Juha Hänninen: Erinomainen esittely!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

23.53 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! On tullut aika päivittää eduskunnan turvatoimista annettua lainsäädäntöä. Nykyinen laki on vuodelta 2008, ja olemme varmasti kaikki edustaja Peltokankaan mielestä sitä mieltä, että sen säätäminen ja turvallisuusympäristömme ovat vahvasti muuttuneet sen jälkeen. Teknologian huima kehitys, uudet uhat sekä jopa valitettavan tarpeelliseksi tunnistetut henkilösuojaustehtävät tekevät välttämättömäksi sen, että myös eduskunta huolehtii turvallisuudestaan ja on valppaana ajan tasalla.

Nyt tämä aiemmin syksyllä keskusteltu lakialoite on palannut käsittelyymme valiokunnasta. Hallintovaliokunnassa esitykseen on tehty pieniä mutta tarpeellisia tarkennuksia ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 125/2025 vp

kokonaisuutta selkeyttäviä muotoiluja. Näin lakiesityksen voi mielestäni lämpimästi lähettää eteenpäin kohti lopullista hyväksyntää.

Arvoisa puhemies! Haluan korostaa, että eduskunta on paikka, jossa kansakunnan keskeisimmät päätökset tehdään. Tämä asettaa meille aivan erityisen vastuun varmistaa, että täällä työskentelevät kansanedustajat, virkamiehet, toimittajat ja vierailijat voivat olla turvassa, jokainen heistä. Ajantasainen turvallisuus ei synny itsestään. Se syntyy pysähtymällä juuri näiden kysymysten ääreen, joista tänään keskustelemme. Meillä on oltava ajantasaisten säädösten siinä, miten turvallisuus eduskunnassa voidaan taata, millaista voimankäyttöä ja keneltä voimme tässä talossa sallia sekä miten kohtaamme muuttuneen turvallisuusympäristön uudet uhkat, kuten viime aikoina Eurooppaa koetelleet miehittämättömät ilma-alukset. Tahdon kiittää lakialoitetta, valmistelua, työryhmää näiden kysymysten ääreen pysähtymisestä. Olette tehneet arvokasta työtä.

Arvoisa puhemies! Kuten sanottua, turvallisuus eduskuntatyössä on ehdottoman tärkeää. Jokaisella meistä on oikeus tehdä työtään ilman pelkoa. Siksi tämä lakialoite ei ole vähäinen — se on meille paljon itseään suurempi. Se osoittaa, että otamme tässä salissa vakavasti ympäröivän maailman muutokset ja suojaamme demokraattisen päätöksenteon toimintaedellytykset.

Olen erittäin ilahtunut siitä, että ajankohtaiset turvallisuuskysymykset ja huoli turvallisuudesta yhdistävät meitä laajasti yli puoluerajojen. Toivon kuitenkin, hyvät kollegat, että tämä yhteinen tahtotila ei rajoitu vain siihen, kun kyse on meistä itsestämme ja eduskunnan arjesta. Meidän on muistettava turvallisuuden merkitys myös kansalaistemme arjessa. Meidän tärkein tehtävämme on taata kansalaisten arjen turvallisuus. Siis muistakaamme, että myös kansa kaipaajaa ajantasaista turvaa. — Kiitos, arvoisa puhemies. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nieminen poissa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi lakialoitteeseen LA 22/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.